

BURO SRO
t.a.v. ing. D. Mereboer
't Goylaan 11
3525 AA Utrecht

Datum 4 februari 2016
Kenmerk BE/2016/25/r
Uw kenmerk Email d.d. 21 januari 2016
Auteur(s) ing. T.J.P. den Otter
Projectleider(s) ing. C.J. Blom

BLOM ECOLOGIE
ADVIES & ONDERZOEK

Kerkstraat 4
4181 AB Waardenburg

t 06-44179899
e info@blomecologie.nl
i www.blomecologie.nl

RegioBank 85.01.07.326
BTW NL1182.37.020.B01
KvK 55488609

Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Duitslandstraat 11 te IJsselstein

Een consortium van initiatiefnemers is voornemens het schoolgebouw, Paulusschool, aan de Duitslandstraat 11 te IJsselstein te slopen ter realisatie van een nieuw MFA (Multifunctionele Accommodatie). Tevens is een herinrichting van de overige buitenruimten op het terrein voorzien.

De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en/of beschermde natuurgebieden. Ten behoeve van de ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels deze ecologische quickscan wordt de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht.

De ruimtelijke onderbouwing ten behoeve van de beoogde wijziging, sloop en realisatie wordt verzorgd door Buro SRO. Namens Buro SRO heeft ing. D. Mereboer, Blom Ecologie verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid.

Onderzoeksdoel

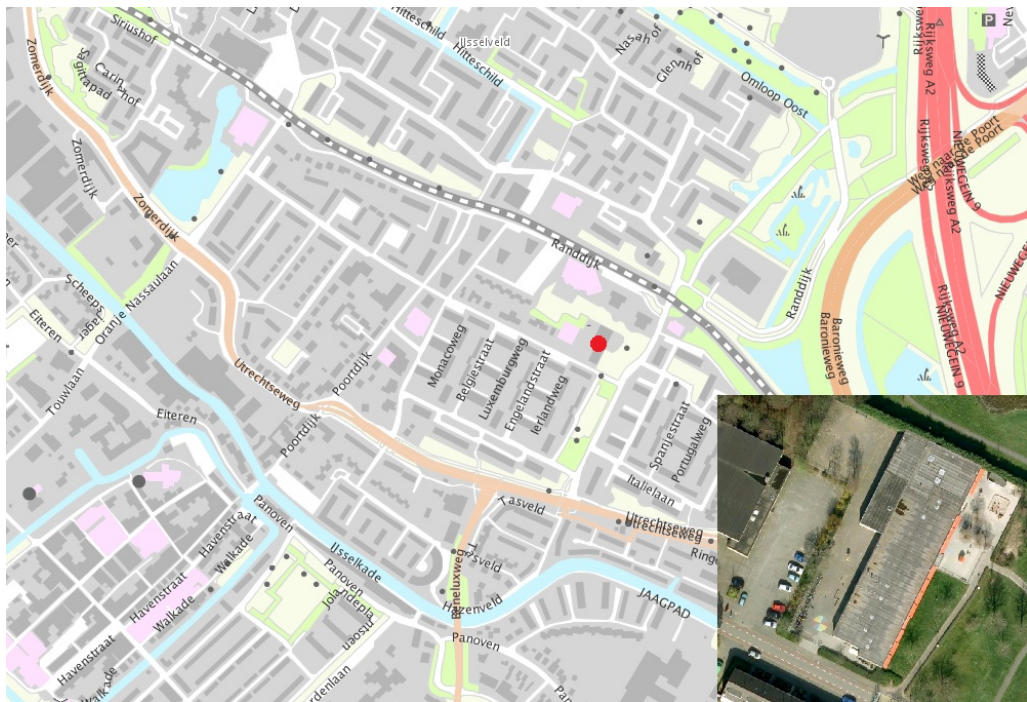
Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Welke, krachtens de Flora- en faunawet, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de werkzaamheden?
- Leiden de werkzaamheden, gelet op de verwachte negatieve effecten, tot overtreding van de Flora- en faunawet en/of vigerend beleid?

Planlocatie

De planlocatie is gelegen aan de Duitslandstraat 11 te IJsselstein. De planlocatie is voornamelijk verhard afwisselend met wat tuinachtige structuren. Het terrein bestaat uit een groot verhard speelterrein, een parkeerterrein, het schoolgebouw, een grasveldje en een klein verhard speelterrein. Het schoolgebouw heeft een geïsoleerde spouwmuur en een bitumen dak, en is momenteel dagelijks intensief in gebruik. In bijlage 1 zijn een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

De planlocatie wordt begrensd door een pand aan de Duitslandstraat 7A (westzijde), de Duitslandstraat (zuidzijde) en een parkje bestaande uit een aantal solitaire bomen en een grasveld (noord en oostzijde). De directe omgeving van de planlocatie bestaat uit een mozaïek van woonwijken en parkachtige structuren. Noordelijk aangrenzend aan het park is binnenzwembad de Hooghe Waerd gelegen. In de wijdere omgeving is richting het oosten de autosnelweg A2 (ca. 1km), richting het noorden een spoorlijn (ca. 100m), richting het oosten het dorp Nieuwegein (ca. 2.5km) en ten noorden van de locatie de Nedereindseplas (ca. 1.5km) gelegen.

Figuur 1 De rode stip weergeeft de ligging van de planlocatie aan de Duitslandstraat 11 te IJsselstein (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Functieverandering en effecten

De beoogde ingrepen zijn permanent van karakter. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- slopen schoolgebouw: sloopwerkzaamheden, afvoer materiaal
- verwijderen groen: t.b.v. sloop en nieuwbouw worden bomen, struiken en planten verwijderd
- vergroen braakliggend perceel: herinrichting ruimte tot bouwrijpe fase (grondverzet e.d.)
- bouw MFA; diverse timmer-, beton-, metsel-, elektra- en loodgieterswerkzaamheden alsmede allerhande kleine bouwwerkzaamheden
- revitalisatie terrein/erf; allerhande (straat)werkzaamheden

Alle thans aanwezige (ecologische) functies van de planlocatie komen geheel te vervallen.

Negatieve effecten die op kunnen treden voor beschermde soorten zijn: vernietiging en/of afname van geschikt leefgebied (permanent) en opzettelijke verstoring (tijdelijk).

Methode

Inventarisatie

De inventarisatie is een oriënterend onderzoek waarbij gedetailleerd een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van de specifieke potentie voor beschermde flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. De quickscan bestaat uit veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 28 januari 2016. De inventarisatie is uitgevoerd op de planlocatie. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 3/8 bewolkt, 6° Celsius en windkracht 1-2 (Bft.)

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Beoordeling

Op basis van de bureaustudie en veldonderzoek wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de invloedssfeer daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn. Omdat voor algemeen beschermde soorten per definitie vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen, is specifiek gelet op zwaarder en strikt beschermde soorten (Ff-wet; tabel 2 & 3).

Vaatplanten

Zwaarder beschermde vaatplanten en/of sporen en delen hiervan zijn niet aangetroffen op de planlocatie (Ff-wet; tabel 2 & 3). Alle muren zijn geïnspecteerd op het voorkomen van specifieke muurvegetatie, deze zijn niet aangetroffen. Het grootste gedeelte van het perceel bestaat uit verharding. Op de planlocatie zelf is vrijwel geen vegetatie te vinden, in de directe omgeving en rondom de planlocatie is een grasveld met solitaire tamme kastanjabomen, een coniferen haag, beukhaag en wat overige algemene vegetatie als struiken en bomen. Soorten die waargenomen zijn op en rondom de planlocatie zijn onder andere: zomereik, berk, heder, els, liguster, conifeer, kersenboom, raai gras, hondsdrif en tamme kastanje. De planlocatie heeft geen betekenis voor beschermde planten. Gelet op de functie en het gebruik van de locatie in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan tevens niet verwacht. Negatieve effecten ten aanzien van beschermde vaatplanten kunnen derhalve worden uitgesloten.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn molshopen aangetroffen en verder geen sporen van beschermde zoogdieren. De locatie is ongeschikt voor grote in het wild levende zoogdieren. De locatie is gelegen binnen de bebouwde kom van het dorp IJsselstein. Voor soorten die in relatief natuurlijke omstandigheden leven is de planlocatie ongeschikt. Op de planlocatie is weinig tot geen relevante vegetatie aanwezig en is er sprake van een hoge mate van verstoring door de continue aanwezigheid van mensen. Het incidentele voorkomen van algemene en licht beschermde soorten zoals: mol, konijn, bruine rat, huismuis, egel en bunzing kan niet worden uitgesloten. De voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen leiden niet tot een significante verstoring van beschermde zoogdieren. Bovendien geldt vrijstelling voor eerder genoemde soorten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Negatieve effecten ten aanzien van beschermde zoogdieren kunnen derhalve worden uitgesloten.

Vleermuizen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren en spleten en/of andere structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). Alle gebouwen zijn nauwkeurig gecontroleerd op openingen en op eventuele gebruikssporen van de bestaande openingen. Middels deze controle is uit te sluiten dat het schoolgebouw een essentiële functie heeft voor vleermuizen. Er zijn wel geschikte invliegopeningen gevonden bij het schoolgebouw, ondanks het aanwezig zijn van deze openingen is middels het ontbreken van gebruikssporen (toetredingssporen, mestsporen, etc.) aan te nemen dat deze geen essentiële functie ten behoeve van vleermuizen bieden. De planlocatie is uitermate geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Met name vanwege de rechte structuren van de bebouwing en bomenlanen op de planlocatie zelf en in de directe omgeving. Mits er rekening gehouden wordt met de foerageertijden zal de sloop en nieuwbouw geen impact op het (potentieel) leefgebied van vleermuizen hebben. Negatieve effecten ten aanzien van de soortgroep kunnen derhalve worden uitgesloten als de adviezen worden opgevolgd.

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen en/of sporen daarvan aangetroffen in het plangebied. In de directe omgeving in de voorgaande vijf jaar is het voorkomen van reptielen en amfibieën onbekend, in de bredere omgeving is het voorkomen van rugstreeppad bekend (waarneming.nl, 2011-2016). De rugstreeppad (Ff-wet tabel 3) is een typische pionierssoort. Het optimale habitat bestaat uit een dynamische zandig gebied met een natuurlijk of door de mens veroorzaakt pionierkarakter (Creemers & Van Delft, 2009). Verder wordt de soort in mindere mate in diverse landschapstypen aangetroffen. Het pioniersstadium van een landschap bepaalt in hoge mate de aanwezigheid van de soort en is dan ook een karakteristiek element in potentiële habitats. Als de soort in de directe omgeving van een locatie voorkomt waar een pionierssituatie gaat ontstaan is de kans groot dat de soort dit gebied bevolkt. Rugstreeppadden kunnen zich honderden meters per dag verplaatsen (Creemers & Van Delft, 2009). De huidige situatie van de beoogde ontwikkellocatie en het terrein is zeer ongeschikt voor de soort. Gedurende de sloop- en bouwwerkzaamheden kan echter het door de rugstreeppad geprefereerde habitat ontstaan. Gelet op de geïsoleerde ligging en het ontbreken van geschikt habitat (o.a. t.b.v. migratie) kan de aanwezigheid van de soort echter worden uitgesloten. Aannemelijk is dat minder watergebonden soorten zoals gewone pad en bruine kikker gebruik maken van schaduwrijke en relatief vochtige plaatsen op en rondom de planlocatie. Voor deze soorten geldt overigens dat een essentiële functie kan worden uitgesloten. Bovendien geldt voor deze soorten vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Significante negatieve effecten op zwaardere en strikt beschermde amfibieën en reptielen worden niet verwacht.

Vissen

Er zijn geen voorgenomen ingrepen van toepassing met betrekking tot oppervlaktewater. Effecten op vissen kunnen worden uitgesloten.

Insecten, libellen en ongewervelde

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelden aangetroffen. Aangezien er geen voorgenomen ingrepen van toepassing zijn met betrekking tot oppervlaktewater kunnen effecten op watergebonden insectensoorten (o.a. waterkevers, platte schijfhoren, kreeften en libellen) worden uitgesloten. Op de locatie is in beperkte mate aangeplante vegetatie aanwezig en is derhalve zeer beperkt geschikt voor terrestrische insecten. Specifieke omstandigheden die door beschermde insectensoorten worden geprefereerd zijn niet aanwezig (waardplanten, overwinteringslocaties e.d.). Tevens is er geen sprake van een aantal typische habitats zoals dood hout in oude loofbossen of vennetjes en is op basis van landelijke verspreiding gegevens het voorkomen van een slechts een beperkt aantal soorten bekend. Het is uitgesloten dat de beoogde ontwikkelingen een negatief effect hebben op beschermde ongewervelden.

Vogels

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek een aantal vogelsoorten, sporen en/of nesten hiervan waargenomen, onder andere: merel, ekster, koolmees, zwarte kraai, winterkoninkje, vink en houtduif. Dit betreft zowel overvliegende, foeragerende en rustende individuen. Op de locatie zijn bomen, hagen en struiken gecontroleerd op mogelijke nestlocaties voor broedvogels.

Gedurende het veldbezoek zijn geen nesten aangetroffen. De groenere delen van het terrein (bomen, hagen, struiken etc.) en de opgehangen nestkastjes zijn geschikt als broedlocaties voor kleinere zangvogels, kraaiachtigen en duiven. Teneinde effecten op broedvogels te voorkomen dienen ontwikkelingen buiten het broedseizoen (15 maart- 15 juli) te worden uitgevoerd of indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden opgestart dient voorafgaand een nestcontrole te worden uitgevoerd door een ter zake deskundig persoon. De beoogde ingrepen leiden in het broedseizoen mogelijk tot overtreding van de Flora- en faunawet. Mits bovenstaande maatregelen in acht worden genomen zijn negatieve effecten op (broed)vogels uitgesloten.

Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt, geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura 2000, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Park of Ecologische Hoofdstructuur (Natuurnetwerk Nederland). Binnen een straal van 3 kilometer zijn het Nationaal Landschap 'Nieuwe Hollandse Waterlinie', Nationaal Landschap 'Groene Hart' en diverse EHS structuren gelegen (figuur 3). De ruimtelijke ingrepen zijn dermate beperkt dat een negatief effect door externe werking op doelsoorten en instandhoudingsdoelen in omliggende beschermde natuurgebieden tevens uitgesloten is. Bovendien zijn de werkzaamheden tijdelijk van aard en treden er in de nieuwe situatie geen nieuwe of verhoogde permanent negatieve effecten op voor beschermde flora en fauna.

Figuur 3 De rode stip weergeeft de ligging van de planlocatie aan de Duitslandstraat 11 te IJsselstein aan bij benadering. Binnen een straal van 3 km zijn Nationaal Landschap 'Nieuwe Hollandse Waterlinie', Nationaal Landschap 'Groene Hart' en diverse EHS gebieden (groene arcering) gelegen (bron: synbiosys.alterra.nl).

Conclusies

- In het plangebied of de directe omgeving daarvan komen beschermde diersoorten van de Flora- en faunawet voor. Het plangebied heeft aannemelijk geen essentiële betekenis voor zwaarder en strikt beschermde soorten (tabel 2 & 3). Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen.
- De ruimtelijke ingrepen leiden mogelijk tot een tijdelijke verstoring van algemene voorkomende en licht beschermde soorten. Beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en conform de Flora- en faunawet worden niet verwacht. Nader onderzoek naar het voorkomen van soorten wordt echter niet nodig geacht.
- Mits gewerkt wordt zoals aanbevolen leiden de werkzaamheden aannemelijk niet tot overtreding van de Flora- en faunawet. Er behoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet (art. 75) aangevraagd te worden.
- De planlocatie is geen onderdeel van een Natura 2000-gebied, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Park, Nationaal Landschap of Ecologische Hoofdstructuur. Gezien de aard van de werkzaamheden en de afstand tot beschermde gebieden is van externe werking geen sprake.

Aanbevelingen

- Tijdens ontwikkelingen moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Gedurende ontwikkelingen de aanwezige vegetatie of bodemateriaal (takken, stronken e.d.) gefaseerd verwijderen. Dit om bodembewonende dieren de kans te geven in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.
- Gedurende ontwikkelingen wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- Ten aanzien van broedvogels dienen de werkzaamheden buiten de kwetsbare periode te worden uitgevoerd c.q. opgestart. Het broedseizoen betreft indicatief de periode 15 maart t/m 15 augustus. Indien de werkzaamheden om moverende redenen in het broedseizoen plaatsvinden dient, alvorens deze uitgevoerd worden, door een ter zake deskundige te worden vastgesteld of er broedende vogels of nesten aanwezig zijn. De deskundige geeft aan welke maatregelen eventueel van toepassing zijn.
- Werkzaamheden uitsluitend tussen zonsopkomst en zonsondergang uitvoeren of een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen teneinde verstoring van vleermuizen in directe omgeving te voorkomen. Hieronder kan onder ander worden verstaan; beperkte hoogte van lichtmasten, verlichting naar beneden richten en convergeren, toepassing van UV-vrije verlichting, gebruik van sterk bundellicht vermijden et cetera.

Literatuur

- Bang, P. & P. Dahlström, 2005. Tierspuren. Fährten, Fraßspuren, Losungen, Gewölle und andere. BLV Buchverlag GmbH & Co. KG, München
- Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (raron)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Geraadpleegde websites

www.ruimtelijkeplannen.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.vleermuisprotocol.nl
www.waarneming.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'T.J.P. den Otter', with a horizontal line extending to the left.

ing. T.J.P. den Otter

Bijlage 1 Fotografische impressie

© BLOM ECOLOGIE
KERKSTRAAT 4 - 4181 AB WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 De planlocatie is gelegen aan de Duitslandstraat 11 te IJsselstein. De beoogde ontwikkeling bestaat uit de sloop van een schoolgebouw en het realiseren van een nieuwe MFA (Multifunctionele Accommodatie).

Figuur 2 Het gehele terrein bestaat voornamelijk uit verharding met wat hagen, solitaire bomen en een grasveld.

Figuur 3 Op de planlocatie is een school gelegen, met verharde speelterreinen en in de omgeving groenere structuren, waardoor de locatie onderhevig is aan menselijke activiteit.

Figuur 4 De opgehangen nestkastjes, bomen, hagen en struiken bieden uitstekende nestlocaties voor algemeen voorkomende vogelsoorten als duiven, kraaiachtigen en kleine zangvogels.